

dávku nárok Čsl. zúčtovací ústav, hoci podmienený len výsledkom zavedeného pátrania.

Rozhodným je, že pohľadávka spomenutej budapeštianskej firmy nie je v pozemkovej knihe formálne dosiaľ vymazaná a nemôže preto pri rozvrhu výťažku vnútenej správy byť pominutá (§ 190, po pr. 191, odst. 3 ex. zák.*). Na tom nič nemení, že sa Čsl. zúčtovací ústav na rozvrhové pojednávanie nedostavil (§ 192, odst. 4 ex. zák.). Dokiaľ nie je spomenutými povolanými orgánmi rozhodnuté o pohľadávke budapeštianskej firmy, nemôže byť reči o tom, že by zo zbytku výťažku vnútenej správy zbývalo niečo na prípadnú pohľadávku zadnejšej veriteľky K. banky v Košiciach, ako cesionárky M. banky v likv. filiálky v Košiciach, bez ohľadu na to, či je táto cesia platná alebo neplatná.

Čís. 15870.

Keď bolo smluvne vymienené zaplatenie pohľadávky prostredníctvom šekového úradu (poštovnej sporiteľne), a keď dlžník uvedomil veriteľa, že úhradu na pohľadávku smluvne vymieneným spôsobom poukázal, veriteľ mu však neoznámil v trojročnej lehote (posl. odst., § 2 nar. č. 415/1919, resp. § 15 zák. č. 143/1930 Sb. z. a n.), že peniaze nedostal, sám si zavinil, že sa mu nedostalo smluvným spôsobom poukázaného plnenia.

(Rozh. z 11. februára 1937, Rv IV 540/36.)

Žalobník, ktorý dodal v roku 1926 pre Čsl. štát rôzne stolárske a zámočnické práce, domáhal sa na žalovanom Čsl. štáte zaplatenia zbytku smluvnej odmeny v sume 15.705 Kč 04 h. S ú d I. s t o l i c e žalobe vyhovel a uviedol v d ô v o d e c h svojho rozsudku v podstate toto: Podľa zadávacej zmluvy, uzavrenej medzi sporovými stranami dňa 19. septembra 1925, mali sa všetky platby žalovaného Čsl. štátu konať prostredníctvom poštového šekového úradu. Podľa predloženého šeku poukázal žalovaný Čsl. štát zo svojho šekového účtu požadovanú sumu žalobníkovi dňa 28. decembra 1927, o tom však, že táto suma bola žalobníkovi skutočne vyplatená, niet dôkazu, lebo poštová sporiteľna (nástupkyňa pošt. šek. úradu) zničila už doklady o výplatách vzhľadom na to, že doba, po ktorú je povinná doklady tieto uschovať, už uplynula. Vzal preto súd na základe prísaznej výpovedi žalobníka za dokázané, že požadovaná suma mu pošt. šek. úradom nebola vyplatená. — Ustanovenie zadávacej zmluvy, že platby sa majú konať prostredníctvom pošt. šek. úradu, neznamena, že žalobník tým určil pošt. šek. úrad za svojho plnomocníka k prijatiu platieb, ale len toľko, že žalovaný Čsl. štát si určil spôsob, ako bude platby prevádzať. Ak tedy žalovaný Čsl. štát platil týmto spôsobom, išlo to na jeho nebezpečenstvo a musel by dokázať, že pošt. šek. úrad poukázanú sumu žalobníkovi skutočne vy-

*) § 210 ex. zák.

platil. Táto skutočnosť však dokázaná nebola. O d v o l a c í s ú d rozsudok prvej stolice zmenil a žalobu zamietol.

N a j v y š š í s ú d dovolaciu žiadosť zamietol.

D ô v o d y:

Je sice pravda, že nejen podle obchodního (§ 324 obch. zák.), ale i podle obecného práva soukromého je dlužník povinen poslati peněžní dluh na své nebezpečí a na své útraty tam, kde věřitel při uzavření smlouvy bydlel, ale to platí jen tehdy, nevyplývá-li nic jiného ze smlouvy, z povahy úkonu nebo z úmyslu smluvních stran. Mohla by proto platba na spornou pohledávku, provedená žalovanou stranou prostřednictvím šekového úřadu v Praze (šekovou poukázkou, tedy k dobru osoby, která sama neměla šekového konta u tohoto šekového úřadu), jíti na nebezpečí žalované strany jen tehdy, kdyby tento způsob výplaty byl býval jí samou zvolen a žalobce o něm ani nevěděl. V souzeném případě však se podle směrodatného skutkového stavu opíral tento poukaz prostřednictvím šekového úřadu v Praze o smlouvu sporných stran (bod 3 zadávacího protokolu ze dne 19. září 1925) a poukázala-li tedy žalovaná strana podle téhož směrodatného skutkového stavu dne 28. prosince 1927 hromadným šekem čís. 44 serie 17 ze svého šekového konta i spornou částku a vyrozuměla-li dopisem — který dne 29. prosince 1927 odeslala a jehož doručení žalobce sám připouští — žalobce o tom, že mu š e k o v ý ú ř a d tuto částku vyplatí, učinila zatím úplně zadost své smluvní povinnosti a bylo podle zásady poctivého styku smluvního na žalobci, aby i se své strany spolupůsobil k tomu, aby se mu tohoto, smluvním způsobem provedeného plnění skutečně dostalo, neboť měl znáti řádně vyhlášené zákonné předpisy (§ 2, posl. odst., nař. č. 415/1919 Sb. z. a n. resp. později § 15 zák. č. 143/1930 Sb. z. a n.) a měl si tedy býti vědom toho, že po uplynutí tří let je reklamace poukazu u poštovního úřadu šekového resp. uplatňování náhrady škody proti poštovní spořitelně vyloučena. Měl tedy zavčas žalovanou stranu upozorniti na to, že peněz nedostal, aby ta mohla spolupůsobiti při vyšetření a nápravě závady, co by bylo zajisté její povinnosti vyplývající ze smlouvy. Tu by nešlo o upomínku o zaplacení dílu, jako to pojímá dovolací žádost, ale za daného stavu věci o urgenci avisovaného plnění. I když k reklamaci u samého poštovního šekového úřadu resp. později u pošt. spořitelny na kterou podle § 39 zák. č. 143/1930 Sb. z. a n. přešla všechna práva i povinnosti poštovního šekového úřadu), byla podle příslušných předpisů legitimována jen žalovaná strana, mohla jí učiniti jen po upozornění žalobcově, poněvadž jinak právem mohla míti za to, že věc je v pořádku.

Byla-li tedy žalobcovou vinou promeškána reklamační lhůta, musí si žalobce sám připočítati na svůj vrub, nedostal-li smluveným způsobem poukázané plnění.

Otázkou, zda je žalobci něčím povinen poštovní šekový úřad, nemožno se v tomto sporu zabývati, neboť právním nástupcem tohoto

úřadu je poštovní spořitelna, která je samostatnou osobou právnickou (§ 3, odst. 2, zák. č. 143/1930 Sb. z. a n.) a není v tomto sporu proti (Čs. státu stranou.

Čís. 15871.

Penzia vyplácaná pomocným železničným zamestnancom podľa §§ 126 a nasl. vl. nar. č. 15/1927 Sb. z. a n. je zaopatrením invalidným; nárok na penziu zaniká nadobudnutím takej osobnej schopnosti k práci, ktorá bez zreteľa na všeobecné pomery na trhu práce činí ho zase spôsobilým k primeranému zárobkovému zamestnaniu.

(Rozh. z 12. februára 1937, Rv III 398/36.)

Žalobník, pomocný zamestnanec Čsl. štátnych železníc, bol na základe posudku šéflékara Čsl. štátnych železníc prepustený zo služieb ako práce neschopný a bola mu priznaná penzia podľa §§ 7 a 8 stanov penz. fondu. Zdravotný stav žalobníka bol r. 1933 znova zkrúmaný šéflékárom Čsl. štátnych železníc, ktorý zistil, že žalobník je zase trvale práce schopný. Na to riaditeľstvo Čsl. štátnych železníc v B. zastavilo žalobníkovi výplatu odpočívnych požitkov. Ministerstvo železníc žiadosť žalobníka o ďalšie vyplácanie odpočívnych požitkov zamietlo. Žalobník domáhal sa žalobou ďalšieho vyplácania penzie. Súd I. stolice žalobu zamietol. O d v o l a c í s ú d rozsudok súdu I. stolice potvrdil.

N a j v y š š í s ú d dovoláciu žiadosť zamietol.

D ô v o d y:

Po právni stránce je pro rozhodnutí sporu závažné jen ustanovení § 129 vl. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n., nikoli také výnos min. železnic z 1. února 1932, č. 51828-Pres/3-1931, kterým min. železnic vykládá svým podřízeným úřadům pojem »přiměřeného zaměstnání podle § 129 vl. nař. č. 15/1927«. Výnos ten je určen — adresován — podřízeným ředitelstvím státních drah, je směrnici danou těmto úřadům, není určen zaměstnancům, proto není součástí jejich služební smlouvy a proto nemohou oni nic z něho dovozovati pro svůj služební — pensijní — poměr se svým zaměstnavatelem.

Správně uvádí dovolací žádost, vykládajíc smysl § 129 vl. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n., že pro otázku dalšího trvání nároku na pensii nezáleží jen na tom, zda může zaměstnanec při omezené schopnosti práce vykonávat určité zaměstnání, nýbrž že záleží na tom, zda omezená jeho pracovní schopnost způsobuje, že zaměstnanec nemůže najíti přiměřené výdělečné zaměstnání.

Plyne to nejen přímo ze znění § 129 řeč. vl. nařízení vyslovenou souvislostí mezi ztrátou nebo zmenšením pracovní schopnosti a možností nalezení přiměřeného výdělečného zaměstnání, ale je to zřejmé i z úvahy, že důvodem přiznání pense zaměstnanci byla jeho ne-